

משום שרוצה לחזור וללוות בשטר זה פעם נוספת, לחסוך מעות הסופר — אין אומרים כן, מפני שהמלוה לא יאות לכך, שהרי אם יודע הדבר לחכמים יפסידו את שטרו, כדברי רבי יוחנן: שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו, שכבר נמחל שיעבודו.

א. לרב כהנא שמדובר כשחייב מודה, אין חילוק אם כתוב בו הנפק אם לאו. כן נקטו התוס'.

וכן כתב הרשב"א, ותמה על דברי הרמב"ם (גזילה ואבידה יח, ב) והרי"ף.

ב. לדברי רב כהנא אם החייב אינו מודה — נאמן, ואין להחזיר השטר למלוה. וכן הלכה (הו"מ

סה, ז).

גביית כתובה ללא הוצאת שטר כתובה — ע' בפירוט בכתובות פט.

דין כתובה לארוסה — בכתובות מג-מד; מז; נג.

דף יח (יט)

מב. גט אשה שאבד ונמצא — מה דינו?

גט שנמצא — לא יחזירנו לאשה (אם לא נתנת סימנים) — שמא אבד מבעלה שכתב ונמלך מליתנו לה. ואף לבעל לא יחזיר (כמפורש בברייתא) — שמא מן האשה נפל.

אמר הבעל תנו לה — לדברי רבה, אם אין השיירות מצויות (כלומר אין הרבים עוברים במקום מצויות הגט. ריטב"א ע"פ"י הגמרא), אין לחוש שמא אבד מאחרים ששם כשם האיש והאשה הללו — הלכך נותנים לאשה (שאפילו נמלך ולא נתן, הלא מתגרשת בו עתה בנתינה זו). ואפילו השיירות מצויות סובר רבה שאם לא הוחזקו בעיר איש ואשה נוספים ששמותיהם כשל אלו — נותנים לה. ורבי זירא (לפי לשון אחת) חולק וסובר אפילו לא הוחזקו אין נותנים כל השיירות מצויות. [ואף רב הונא חשש במעשה שנמצא גט בבית דינו, שמא יש עיר אחרת ששמה כשם העיר הכתוב בגט — משום שביית דינו הוא מקום שהשיירות מצויות ממקומות רבים. ויש מפרשים שאמר זאת בלשון שאלה או לחדודי. ע' שיטה מקובצת ורש"ש].

א. נחלקו הראשונים, האם לדברי רבי זירא חוששים בהחזקו שני 'יוסף בן שמעון' אפילו

במקום שאין שיירות מצויות (כ"ד הרא"ש והריטב"א) אם לאו (ערמב"ם; אה"ע קלב, ד).

ולרבה, באופן זה אין חוששים שמא מאחר הוא. ואולם זה דוקא כשידוע שהוחזק במקום ההוא האיש הזה או האשה, אבל בלאו הכי יש לחוש שמא נפל מ'יוסף בן שמעון' האחר או מאשתו (עפ"י ריטב"א).

ב. כמה מן הראשונים פסקו כרבה (רבנו חננאל, בה"ג, ר"ה, ריטב"א). ואולם הרבה מן הפוסקים

כתבו לחוש לדעת רבי זירא [יש אומרים שאף רב הונא סובר כן, וי"ח. וכן יש מוכיחים שאף רבי ירמיה סובר כרבי זירא. ויש דוחים]. (ע' רי"ף וריטב"א; אה"ע קלב, ד. וצ"ע ברא"ש בפסקיו כאן ובתשובה נא, א). וכתבו שבמקום עיגונא יש להקל).

ג. לדברי רבי מאיר (ע' גטין כד) כל שידוע שיש שני 'יוסף בן שמעון' בעיר — אין הגט כשר

אם אין בו זיהוי לאחד מהם, מפני שאינו מוכיח מתוכו (עפ"י תוס').

אם נמצא הגט לאלתר, כגון שראינו גט ביד שליח ואבדו ונמצא מיד [בכדי שלא תבוא שיירה ותחנה.

עפ"י גטין כז:] — כשר.

וכן אם אמרו העדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של 'יוסף בן שמעון' — ינתן לאשה בזמן שהבעל מודה (כאוקימתת רבי ירמיה). ואין חוששים שמא הגט הנמצא חתום ע"י עדים אחרים ששם כשם העדים הללו.

ואפילו הוחזק 'יוסף בן שמעון' אחר, משמע שהבעל נאמן לומר שהוא זה הכתוב בגט, שאינו חשוד לקלקלה, וכמו שנאמן לומר 'גרשתיה'. ויש ספרים שגורסים שהעדים מעידים על 'יוסף בן שמעון זה'. (עתוס' וריטב"א).

וכן אם נותן הבעל סימן מובהק, נקב יש בו בצד אות פלונית — כשר. כן העמיד רב אשי (ויש גורסים שהעדים אומרים הסימן. ולפי"ז כשר אף אם ראו תחילה ואח"כ אומרים סימן. תור"פ. וע' באורך בריטב"א. וע"ע בריטב"א 'החדשים' להלן כו:). אבל בסימן רגיל, כגון 'נקב בעלמא' נסתפק רב אשי האם מועיל מדאוריתא אם לאו, ולכך אין להכשיר הגט על פיהם. וע"ע להלן כו:). ואף בטביעות עין מחזירים את הגט לצורבא מרבנן (יט).

א. גט שכתוב עליו הנפק — כתבו התוס' ועוד ראשונים [דלא כדמשמע מפרש"י לכאורה], שודאי נפל מן האשה, הלכך אם אין שיירות מצויות [ולרבה אפילו מצויות אלא שלא הוחזקו איש ואשה ששמותיהם כשל אלן] — אין לחוש שמא נפל מאשה אחרת, ומחזירים לה (משמע אפילו אין הבעל מודה שנתן. ואולם נראה לכאורה מדברי התוס' לעיל יג: ד"ה הא) שאם טוען הבעל 'מזויף' — אין נותנים לאשה).

ב. אם ראינו מקודם את הגט ביד האשה — פשוט שיחזיר לה, שהרי היא מגורשת, ואם כן אפילו הגט הזה אינו שלה, אפשר להחזירו לה לראיה בעלמא, ואפילו אין הבעל מודה (עפ"י תוס').

ג. הביאה האשה סימנים [באופן שאין לתלות שידועתן מראיית הגט כשהיה בידי הבעל, כגון נקב בצד אות פלונית] — ינתן לה, אף אם הבעל מביא גם הוא סימנים. אבל אם הבעל נותן סימנים בכלי שהיה הגט נתון בו כשנמצא — מועיל (עפ"י גמרא להלן כה; רי"ף. וע"ע במובא שם).

וכתב הרא"ש שלאשה די בסימן שאינו מובהק, משא"כ כשנותנים לבעל שיכול לגרש, אינו כשר אלא בסימן מובהק. ויש סוברים שאף האשה צריכה ליתן סימן מובהק — למאן דאמר סימנים דאוריתא. ויש מי שכתב אפילו למאן דאמר סימנים דרבנן (ע' בראשונים כה).

ד. גט שאבד ומצאו הבעל עצמו או האשה או השליח, ומכירים אותו בטביעות עין — הגט כשר. לא הצריכו 'צורבא מרבנן' אלא בדבר שהוא בידינו ובא זה להוציא, אבל בדבר שבידו, כל אדם נאמן על פי טביעות עין אף לענין איסורי תורה (ריטב"א, עפ"י חולין צו; וכ"ה בתורי"ד להלן כו:).

דף יט

מג. א. שטר שאבד ונמצא, האם יש לחוש בו שמא נכתב על ידי המתחייב ולא ניתן ביד הצד הזוכה?

ב. מצא שטר שחרור של עבד, מה יעשה בו?

ג. מצא שטר מתנה של בריא ושל שכיב מרע — מה דינו?

ד. מצא שובר של כתובה וכד' — מה דינו?